ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 2ας Μαΐου 2013

σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.33618 (12/C) που προτίθεται να χορηγήσει η Σουηδία για το κλειστό γυμναστήριο πολλαπλών χρήσεων «Arena» της Ουψάλα

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2013) 2362]

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2013/452/ΕΕ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων [1] και έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις τους,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Στις 7 Δεκεμβρίου 2011, η Σουηδία κοινοποίησε στην Επιτροπή μέτρο για ένα νέο κλειστό γυμναστήριο πολλαπλών χρήσεων στην Ουψάλα μετά το προ της κοινοποίησης στάδιο. Στις 17 Ιανουαρίου 2012, η Επιτροπή απέστειλε αίτηση παροχής πληροφοριών. Η Σουηδία απάντησε στις 16 Φεβρουαρίου 2012.

(2) Με επιστολή της 22ας Μαρτίου 2012, η Επιτροπή ενημέρωσε τη Σουηδία ότι αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία που ορίζει το άρθρο 108 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με την ενίσχυση.

(3) Η απόφαση της Επιτροπής για την κίνηση της διαδικασίας δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* [2]. Η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.

(4) Η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από ένα ενδιαφερόμενο μέρος. Τις διαβίβασε στη Σουηδία, στην οποία δόθηκε η δυνατότητα να απαντήσει· οι παρατηρήσεις της ελήφθησαν με επιστολή της 3ης Αυγούστου 2012.

(5) Η Σουηδία υπέβαλε επίσης πρόσθετες διευκρινίσεις τον Οκτώβριο και Νοέμβριο του 2012.

(6) Η Σουηδία παραιτήθηκε από το δικαίωμα μετάφρασης και συμφωνεί το αυθεντικό κείμενο να είναι η έκδοση στην αγγλική γλώσσα.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

(7) Τα μέρη που εμπλέκονται στο έργο του κλειστού γυμναστηρίου πολλαπλών χρήσεων της Ουψάλα είναι ο Δήμος της Ουψάλα [3] (εφεξής ο «δήμος») και τρεις εταιρείες οι οποίες κατέχουν, ή θα κατέχουν όταν συσταθούν, την ιδιοκτησία, συγκεκριμένα η Arena Company, η εταιρεία ακινήτων και η εταιρεία διοργάνωσης εκδηλώσεων.

(8) Η Arena Company θα διαχειρίζεται και θα συντονίζει το έργο Arena μέχρι να συσταθούν η εταιρεία ακινήτων και η εταιρεία διοργάνωσης εκδηλώσεων. Η Arena Company είναι η μόνη εταιρεία που υφίσταται σήμερα. Κατέχεται από τις ιδιωτικές εταιρείες SH Bygg (45%), Aros Holding (45%) και τα αθλητικό σωματείο Almtuna IS (10%).

(9) Η εταιρεία ακινήτων θα είναι ο κατασκευαστής και ιδιοκτήτης των εγκαταστάσεων. Οι μέτοχοι της εταιρείας ακινήτων θα είναι αποκλειστικά ιδιώτες επενδυτές. Ο δήμος θα καθορίσει απαιτήσεις για να εξασφαλίσει ότι η επιλογή της εταιρείας ακινήτων θα είναι όσο το δυνατό πιο αντικειμενική, ανοικτή και διαφανής. Η Arena Company θα υποδείξει στον δήμο πιθανούς και επιλέξιμους επενδυτές και ο δήμος θα είναι υπεύθυνος να εγκρίνει και να ορίσει τους επενδυτές που θα συστήσουν την εταιρεία ακινήτων σύμφωνα με τα καταγεγραμμένα κριτήρια επιλογής [4]. Το έργο Arena θα διαθέτει διαδικτυακή πύλη για ενημέρωση και επικοινωνία με τους ενδιαφερόμενους. Μέσω αυτής της πύλης, οι

[1] ΕΕ C 152 της 30.5.2012, σ. 18.
[2] Βλ. υποσημείωση 1.

[3] Η Ουψάλα είναι η τέταρτη σε μέγεθος πόλη της Σουηδίας (βρίσκεται σε απόσταση περίπου 70 χλμ. βορείως της Στοκχόλμης).
[4] Τα κριτήρια επιλογής της εταιρείας ακινήτων παρατίθενται στο συμπλήρωμα της επιστολής προθέσεων που υπέβαλε η Σουηδία στις 29 Ιουνίου 2012, βάσει των οποίων ο υποψήφιος θα πρέπει να διαθέτει: εμπειρία και γνώση στους τομείς της κατασκευής και εκμετάλλευσης μιας μεγάλης εγκατάστασης για εμπορικούς σκοπούς· υψηλό επίπεδο επαγγελματικής ικανότητας· χρηματοοικονομική σταθερότητα και ισχύ· δέσμευση να παρέχει ελεύθερη πρόσβαση στο κλειστό γυμναστήριο Arena για το ευρύ κοινό και να λειτουργεί ενεργά με τρόπο κατά των διακρίσεων.

ενδιαφερόμενοι θα έχουν τη δυνατότητα να εκδηλώνουν ενδιαφέρον να επενδύσουν στην εταιρεία ακινήτων ([5]). Ωστόσο, ο δήμος δεν θα είναι ιδιοκτήτης κανενός τμήματος του κλειστού γυμναστηρίου ούτε θα παρεμβαίνει στις δραστηριότητες της εταιρείας ακινήτων, αλλά, σε ανταπόδοση της επιχορήγησής του, θα λάβει δικαίωμα προαίρεσης για την αγορά της εταιρείας ακινήτων.

(10) Η εταιρεία διοργάνωσης εκδηλώσεων θα είναι ιδιωτική εταιρεία υπεύθυνη για τη λειτουργία των εγκαταστάσεων του Arena. Οι ιδιοκτήτες της δεν μπορεί να είναι οι ίδιοι με τους ιδιοκτήτες της εταιρείας ακινήτων. Η εταιρεία διοργάνωσης εκδηλώσεων θα επιλεγεί από την εταιρεία ακινήτων σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζει ο δήμος, ώστε να εξασφαλιστεί ότι η επιλογή της εταιρείας διοργάνωσης ακινήτων είναι ανοικτή, διαφανής και αντικειμενική και σύμφωνη με τα καθορισμένα κριτήρια επιλογής ([6]).

(11) Για να ικανοποιηθούν οι τωρινές και μελλοντικές ανάγκες για εγκαταστάσεις αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων, ο δήμος ισχυρίζεται ότι, με βάση τα αποτελέσματα μελετών που έχουν εκπονηθεί ([7]), πρέπει να κατασκευαστεί κλειστό γυμναστήριο πολλαπλών χρήσεων του μεγέθους του Arena.

(12) Το Arena θα είναι σχεδιασμένο να φιλοξενεί διάφορα αθλήματα, όπως χόκεϊ επί πάγου, καλαθοσφαίριση, χόκεϊ - floor ball, χειροσφαίριση και ιππικά αθλήματα, διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις και εκδηλώσεις αναψυχής, όπως συναυλίες, οικογενειακές παραστάσεις, τηλεοπτικές παραγωγές και εκδηλώσεις γκαλά, καθώς και διάφορες συναντήσεις, όπως συνέδρια, διασκέψεις, συνελεύσεις εταιρειών, εμπορικές εκθέσεις και εταιρικές εκδηλώσεις. Η χωρητικότητα της μεγαλύτερης αίθουσας των εγκαταστάσεων του Arena θα είναι 8.500 επισκέπτες για αθλητικές εκδηλώσεις και 10.000 επισκέπτες για συνέδρια και συναυλίες ([8]). Το Arena θα στεγάζει επίσης γυμναστήριο και εστιατόρια.

(13) Σήμερα υπάρχουν έξι κλειστά γυμναστήρια και αίθουσες συναυλιών στην Ουψάλα, τέσσερις από τις οποίες ανήκουν στον δήμο και δύο σε ιδιώτες. Επιπλέον, υπάρχουν και άλλες μεγάλες κλειστές εγκαταστάσεις σε απόσταση μίας έως δύο ωρών οδικώς από την Ουψάλα, μεταξύ άλλων στη Στοκχόλμη. Εντούτοις, η Σουηδία ισχυρίζεται ότι η υφιστάμενη χωρητικότητα είναι ανεπαρκής για να ικανοποιήσει τις ανάγκες σε κλειστούς χώρους πολλαπλών δραστηριοτήτων και δεν επιτρέπει τη φιλοξενία μεγαλύτερων αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων και ενδεχόμενη επέκταση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων θα συνεπαγόταν υψηλότερο κόστος για τον δήμο ([9]).

(14) Ο δήμος θα προτιμούσε η μεγαλύτερη χωρητικότητα να εξασφαλιστεί με ιδιωτικά έργα, χωρίς δημόσια παρέμβαση, αλλά αυτό δεν είναι εφικτό.

2.1. **Χρηματοδότηση της κατασκευής του Arena**

(15) Η χρηματοδοτική συμμετοχή του δήμου θα πραγματοποιηθεί με δύο τρόπους: πρώτον, με άμεση επιχορήγηση για την κατασκευή των εγκαταστάσεων του Arena και, δεύτερον, με τη μίσθωση στην εταιρεία ακινήτων του γηπέδου στο οποίο θα κατασκευαστεί το έργο.

(16) Όσον αφορά την επιχορήγηση, το κόστος του έργου Arena εκτιμάται σε 650 εκατ. SEK (ή 72 εκατ. ευρώ). Ο δήμος θα συνεισφέρει επιχορήγηση ύψους 150 εκατ. SEK (ή 16,5 εκατ. ευρώ), ενώ το υπόλοιπο θα χρηματοδοτηθεί κατά κύριο λόγο από έναν συνδυασμό ιδιωτικών κεφαλαίων και δανείων με τον ακόλουθο τρόπο: οι ιδιώτες ιδιοκτήτες της εταιρείας ακινήτων θα συνεισφέρουν ποσό 75 έως 100 εκατ. SEK (ή 8 έως 11 εκατ. ευρώ) και η εταιρεία ακινήτων θα λάβει δάνεια ύψους 400 έως 425 εκατ. SEK (44 έως 47 εκατ. ευρώ) για τα οποία ο δήμος δεν θα χορηγήσει καμία εγγύηση.

(17) Ως αντάλλαγμα για τη χρηματοδότησή του, ο δήμος θα αποκτήσει δικαίωμα προαίρεσης αγοράς του Arena («προαίρεση»). Η προαίρεση, η οποία είναι μεταβιβάσιμη, μπορεί να ασκηθεί κατά το διάστημα από το 6ο έως το 25ο έτος από την ημερομηνία που θα τεθεί σε ισχύ. Για να ασκήσει αυτό το δικαίωμα προαίρεσης, ο κάτοχος του δικαιώματος καταβάλλει αμοιβή σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζει η συμφωνία προαίρεσης. Βάσει ενός πιθανού σεναρίου για το δέκατο έτος, το ποσό της αμοιβής θα ανερχόταν σε 47,3 εκατ. SEK (ή 5 εκατ. ευρώ). Σύμφωνα με τις σουηδικές αρχές, η καθαρή παρούσα αξία της προαίρεσης είναι 128 εκατ. SEK (ή 15 εκατ. ευρώ) βάσει ενός απαισιόδοξου σεναρίου (εάν η καθαρή αξία της δημοτικής επιχορήγησης είναι 22 εκατ. SEK (ή 2,6 εκατ. ευρώ) ([10]). Σύμφωνα με τις σουηδικές αρχές, ο δήμος δεν ενδιαφέρεται να αποκτήσει την κυριότητα του κλειστού γυμναστηρίου και η αξία της προαίρεσης για τον δήμο έγκειται στη δυνατότητα πώλησής της στο μέλλον για να αντισταθμίσει τη χρηματοδότηση του έργου.

([5]) Κατ' αναλογία προς την ερμηνευτική ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το κοινοτικό δίκαιο που εφαρμόζεται στην ανάθεση συμβάσεων οι οποίες δεν καλύπτονται ή καλύπτονται εν μέρει από τις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις (ΕΕ C 179 της 1.8.2006, σ. 2).

([6]) Τα κριτήρια επιλογής για την εταιρεία οργάνωσης εκδηλώσεων παρατίθενται στη συμπληρωματική επιστολή προθέσεων που υπέβαλε η Σουηδία στις 29 Ιουνίου 2012, βάσει των οποίων ο υποψήφιος θα πρέπει να διαθέτει: εμπειρία και γνώση των σχετικών αγορών, υψηλό επίπεδο επαγγελματικής ικανότητας και, όσον αφορά τις εκδηλώσεις, τα αθλήματα και το πολιτιστικό πεδίο στην Ουψάλα, αξιόπιστο επιχειρηματικό σχέδιο για τη λειτουργία του Arena, συμπεριλαμβανομένης της ελεύθερης πρόσβασης για το κοινό και την καταπολέμηση των διακρίσεων, χρηματοοικονομική σταθερότητα και ισχύ και να συμφωνεί με έναν δίκαιο και εμπορικό συνδυασμό σταθερής αντιστάθμισης βάσει αποτελεσμάτων.

([7]) Έχουν υποβληθεί διάφορες έρευνες, παραδείγματος χάρη έρευνα σχετικά με τις ανάγκες για εγκαταστάσεις οργανωμένων αθλητικών ενώσεων στην Ουψάλα, οι οποίες κατέδειξαν ότι, επί του παρόντος, οι ανάγκες για εγκαταστάσεις για μεγαλύτερα αθλήματα ικανοποιούνται μόνο κατά 70% περίπου στην Ουψάλα και, συνεπώς, η έλλειψη χωρητικότητας θα αντιστοιχούσε περίπου σε ποσό 30%. Από τις απαντήσεις των κατοίκων της Ουψάλα σε άλλο ερωτηματολόγιο διαπιστώθηκε ότι το 37% των κατοίκων θεωρούν ότι ο δήμος θα πρέπει να επενδύσει σε αθλητικές εγκαταστάσεις, κλειστά γυμναστήρια και στάδια, που αποτελεί την δεύτερη σε ανάγκες επένδυση μετά την κατασκευή ποδηλατόδρομων και οδών πεζοπορίας, ενώ το 16% εκφράζει προτίμηση για επενδύσεις σε αθλητικές εκδηλώσεις.

([8]) Η μεγαλύτερη από τις δύο πτέρυγες του κλειστού γυμναστηρίου θα έχει χωρητικότητα 2.000 επισκεπτών για αθλητικές εκδηλώσεις και 3.500 επισκεπτών για συνέδρια και συναυλίες. Η μικρότερη από τις δύο πτέρυγες του κλειστού γυμναστηρίου θα έχει χωρητικότητα περίπου 1 000 επισκεπτών για οποιαδήποτε εκδήλωση και η «αίθουσα συνεδρίων» του γυμναστηρίου θα διαθέτει χώρους για ομάδες από 10 έως 400 επισκεπτών.

([9]) Ενδεικτικά, η διατήρηση μόνο του υφιστάμενου Gränby Ice Rink χωρίς καμία επέκταση δεν θα αποτελούσε ρεαλιστική εναλλακτική δυνατότητα, διότι δεν θα ικανοποιούσε την ανάγκη για νέα χωρητικότητα, και η επέκταση του Gränby Ice Rink θα συνεπαγόταν μεγαλύτερο κόστος για τον δήμο.

([10]) Το δικαίωμα προαίρεσης συντάσσεται σε συνεννόηση με τον χρηματοοικονομικό σύμβουλο Copenhagen Economics. Σύμφωνα με ένα βασικό σενάριο, το δικαίωμα προαίρεσης αποτιμάται σε 174 εκατ. SEK (ή 19,6 εκατ. ευρώ), δηλαδή κατά 24 εκατ. SEK περισσότερα από την επιχορήγηση.

(18) Όσον αφορά τη μίσθωση του γηπέδου, το έργο θα κατασκευαστεί σε δημόσια γη την οποία ο δήμος θα εκμισθώσει στην εταιρεία ακινήτων για διάστημα τουλάχιστον 50 ετών ([11]). Το μίσθωμα θα είναι 50.000 SEK ετησίως (ή 5.500 ευρώ). Λέγεται ότι το μίσθωμα είναι σύμφωνο με τις τιμές της αγοράς.

2.2 **Λειτουργία και χρήση των εγκαταστάσεων του κλειστού γυμναστηρίου:**

(19) Με την ολοκλήρωση της κατασκευής, η εκμετάλλευση των εγκαταστάσεων του Arena θα ασκείται από την εταιρεία οργάνωσης εκδηλώσεων, η οποία θα μισθώσει το κλειστό γυμναστήριο από την εταιρεία ακινήτων και στη συνέχεια θα το ενοικιάζει σε χρήστες.

(20) Ένας από τους όρους για τη συνεισφορά στη χρηματοδότηση του έργου είναι ότι ο δήμος έχει θέσει απαιτήσεις για την επιλογή της εταιρείας οργάνωσης εκδηλώσεων. Σύμφωνα με τη συμφωνία χρηματοδοτικής μίσθωσης μεταξύ της εταιρείας ακινήτων και της εταιρείας οργάνωσης εκδηλώσεων, η τελευταία οφείλει να διασφαλίσει ότι το κλειστό γυμναστήριο θα διατίθεται στο ευρύ κοινό με τους όρους της αγοράς και χωρίς διακρίσεις.

(21) Όπως διευκρίνισε η Σουηδία κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, στο Arena θα πραγματοποιούνται τρεις βασικές κατηγορίες εκδηλώσεων: εμπορικές εκδηλώσεις, εκδηλώσεις χρηματοδοτούμενες από χορηγούς και εκδηλώσεις που θα οργανώνονται από τον δήμο ή άλλους φορείς κατά το διάστημα στο οποίο το Arena θα μισθώνεται από τον δήμο. Κατά το 90% περίπου, αυτές οι εκδηλώσεις θα είναι ανοικτές για το κοινό, αλλά με διαφορετικά επίπεδα τιμών, και τουλάχιστον κατά το 95% του χρόνου μίσθωσης από τον δήμο θα χρησιμοποιείται για αθλητικές δραστηριότητες μαθητών και σπουδαστών, από μη κερδοσκοπικές ενώσεις και για ελεύθερη άθληση των πολιτών, δηλαδή περίπου 60 ώρες την εβδομάδα. Υποστηρίζεται ότι το Arena θα είναι πολλαπλών λειτουργιών και ανοικτό σε όλους χωρίς να παρέχεται κυρίαρχη χρήση σε κανέναν δεσμευμένο χρήστη ([12]).

(22) Για να εξασφαλιστεί η διάθεση χρόνου στο κλειστό γυμναστήριο για σχολεία, αθλητικά σωματεία και το ευρύ κοινό καθώς και για εκδηλώσεις του ίδιου του δήμου, ο δήμος θα συνάψει συμφωνία μίσθωσης με την εταιρεία οργάνωσης εκδηλώσεων ([13]). Ο δήμος θα μισθώσει το 20% της συνολικής χωρητικότητας του κλειστού γυμναστηρίου. Η μίσθωση θα είναι διάρκειας 25 ετών με μίσθωμα 15 εκατ. SEK (ή 1,7 εκατ. ευρώ) ετησίως ([14]). Εκτός από το μίσθωμα που καταβάλλει ο δήμος, το κλειστό γυμναστήριο εκτιμάται ότι θα έχει και άλλα έσοδα από μισθώματα ύψους […] (*) SEK.

2.3. **Λόγοι για την κίνηση της διαδικασίας**

(23) Στην απόφαση για την κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι δεν θα μπορούσε να αποκλειστεί η ύπαρξη επιλεκτικού οικονομικού πλεονεκτήματος σε κανένα από τα επίπεδα της κατασκευής, της λειτουργίας και της χρήσης και, κατά συνέπεια, το έργο θα ενέχει στοιχείο κρατικής ενίσχυσης. Επιπλέον, η δημόσια συγχρηματοδότηση του έργου θα νόθευε κατά πάσα πιθανότητα, ή τουλάχιστον θα απειλούσε να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και και δεν θα μπορούσαν να αποκλειστούν επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές. Η Επιτροπή εξέφρασε επίσης αμφιβολίες αν το προτεινόμενο έργο θα μπορούσε να θεωρηθεί συμβιβάσιμο βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης σε εκείνο το στάδιο, και στα τρία επίπεδα πιθανής ενίσχυσης (κατασκευή, λειτουργία και χρήση), σύμφωνα με τα ανωτέρω.

3. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

(24) Μετά την κίνηση της επίσης διαδικασίας έρευνας, παρατηρήσεις υποβλήθηκαν μόνο από το κόμμα των Πρασίνων, αντιπολιτευόμενο κόμμα στο δημοτικό συμβούλιο της Ουψάλας, το οποίο, με γενικούς όρους, διατύπωσε την αντίθεσή του στο έργο, διότι θεωρεί ότι θα ωφελήσει κατά κύριο λόγο ιδιωτικές επιχειρήσεις.

4. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ

(25) Οι σουηδικές αρχές έχουν παραδεχτεί, για τους σκοπούς της κοινοποίησης, την παρουσία κρατικής ενίσχυσης, καθώς αναγνωρίζουν ότι η συμπληρωματική χωρητικότητα του κλειστού γυμναστηρίου δεν θα δημιουργηθεί από συντελεστές της αγοράς, αλλά ισχυρίζονται ότι η ενίσχυση αυτή πρέπει να θεωρηθεί συμβιβάσιμη βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης. Υποστηρίζουν ότι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη ιδίως τα ακόλουθα.

(26) Το Arena ικανοποιεί έναν σαφώς προσδιορισμένο στόχο κοινού ενδιαφέροντος λόγω της δυνατότητας πολλαπλών χρήσεων και επί του παρόντος υπάρχει έλλειψη επαρκών και σύγχρονων εγκαταστάσεων για αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις στην Ουψάλα. Ο δήμος θα εκπληρώσει την ευθύνη του έναντι του κοινωνικού συνόλου καθιστώντας εφικτή την υλοποίηση του έργου Arena ([15]). Οι διαθέσιμες εναλλακτικές δυνατότητες, οι επενδύσεις στην υφιστάμενη υποδομή Gränby Ice Rink, θα κόστιζαν περισσότερο και δεν θα κάλυπταν πλήρως την έλλειψη χωρητικότητας.

(27) Υπάρχει αδυναμία της αγοράς, διότι δεν θα μπορούσε να εξασφαλιστεί η απαιτούμενη νέα χωρητικότητα του κλειστού γυμναστηρίου χωρίς την ενίσχυση. Ο αθλητικός τομέας της Σουηδίας, σε αντίθεση με την κατάσταση που επικρατεί σε

([11]) Ο δήμος δεν μπορεί να καταγγείλει τη συμφωνία μίσθωσης της εγκατάστασης πριν τη λήξη της 50ετούς περιόδου από την ημερομηνία της μίσθωσης και, στη συνέχεια, κατά τη λήξη διαδοχικών περιόδων 20 ετών.

([12]) Αν και το Arena θα είναι η έδρα των τοπικών ομάδων χόκεϊ επί πάγου και καλαθοσφαίρισης, έχει εξηγηθεί ότι οι ενώσεις αυτές δεν θα καθορίζουν τη χρήση του κλειστού γυμναστηρίου.

([13]) Εκτός από τη συμφωνία μίσθωσης μεταξύ της εταιρείας οργάνωσης εκδηλώσεων και του δήμου, ο δήμος θα συνάψει επίσης συμφωνία με την εταιρεία ακινήτων ώστε να εξασφαλίσει, μεταξύ άλλων, την πρόσβαση του δήμου και του κοινού στις εγκαταστάσεις του Arena σε περίπτωση αθέτησης πληρωμών από την εταιρεία οργάνωσης εκδηλώσεων ή απώλειας της συμφωνίας μίσθωσης με την εταιρεία ακινήτων. Η μίσθωση της εταιρείας ακινήτων θα συνεχιστεί, σε αυτές τις περιπτώσεις, με τους ίδιους όρους.

([14]) Το μίσθωμα θα επανεξετάζεται ετησίως βάσει του δείκτη τιμών καταναλωτή. Ο δήμος θα συνάψει επίσης χωριστή συμφωνία με την εταιρεία ακινήτων για να εξασφαλίσει ότι θα διατηρήσει πρόσβαση στις εγκαταστάσεις του Arena με τους ίδιους όρους, σε περίπτωση πτώχευσης της εταιρείας οργάνωσης εκδηλώσεων.

(*) […]: τα στοιχεία σε αγκύλες καλύπτονται από υποχρέωση τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου

([15]) Σύμφωνα με έρευνες, υπάρχει επί του παρόντος έλλειψη χωρητικότητας 30% για τις αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις τις οποίες θα μπορούσαν να στεγάσουν οι εγκαταστάσεις του Arena.

ορισμένα άλλα κράτη μέλη, είναι σε μεγάλο βαθμό μη κερδοσκοπικός και βασίζεται στη χρηματοδοτική στήριξη του δημοσίου.

(28) Η δημόσια συγχρηματοδότηση κατά 23% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο και αναλογικό για την υλοποίηση του έργου, εφόσον περιορίζεται στο κενό χρηματοδότησης, δηλ. στο ποσό της χρηματοδότησης που δεν είναι δυνατό να εξασφαλιστεί στην αγορά. Συνεπώς, επενδύοντας τα κεφάλαια που «λείπουν», ο δήμος καθιστά την υλοποίηση του έργου εφικτή, εφόσον κανένας άλλος συντελεστής της αγοράς δεν είναι πρόθυμος να εισφέρει το ποσό των 150 εκατ. SEK (ή 16,5 εκατ. ευρώ). Το μίσθωμα το οποίο θα καταβάλλει ο δήμος για το 20% της χωρητικότητας του κλειστού γυμναστηρίου δεν θα παρέχει πλεονέκτημα στον φορέα εκμετάλλευσης σε σχέση με τους όρους της αγοράς και το ακίνητο θα μισθώνεται στην εταιρεία ακινήτων με όρους συγκρίσιμους με αυτούς με τους οποίους άλλες επιχειρήσεις μισθώνουν οικόπεδα από το δήμο που δεν προορίζονται για αθλητικές εγκαταστάσεις. Η Σουηδία έχει εξηγήσει ακόμη ότι η ανάγκη για το κλειστό γυμναστήριο, δηλαδή η αναγκαία πρόσθετη χωρητικότητα, δεν μπορεί να ικανοποιηθεί από ιδιωτικούς φορείς ή από τη χρήση ή/και επέκταση των υφιστάμενων γυμναστηρίων στην Ουψάλα.

(29) Για να εξασφαλιστεί η αναλογικότητα της ενίσχυσης, ο δήμος θα λάβει το δικαίωμα προαίρεσης, που αποτιμάται βάσει σεναρίου αναφοράς σε 174 εκατ. SEK (ή σε 19,6 εκατ. ευρώ) ([16]). Η προαίρεση αποκλείει κάθε υπεραντιστάθμιση, εφόσον ο δήμος λαμβάνει την προαίρεση ως αντάλλαγμα για τη συνεισφορά του και η αξία της προαίρεσης είναι μεγαλύτερη από την καταβαλλόμενη συνεισφορά.

(30) Οι σουηδικές αρχές διευκρίνισαν περαιτέρω τη χρήση του κλειστού γυμναστηρίου και την ελεύθερη πρόσβαση του κοινού, δηλαδή το γεγονός ότι το ευρύ κοινό θα έχει περίπου ελεύθερη πρόσβαση για το 90% του διαθέσιμου χρόνου και ότι η χρήση του κλειστού γυμναστηρίου θα διασφαλιστεί χωρίς διακρίσεις, χωρίς να ευνοηθούν συγκεκριμένες επιχειρήσεις, και σύμφωνα με τους όρους της αγοράς.

(31) Εάν υπάρξει επίπτωση στον ανταγωνισμό και στις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές, αυτή θα είναι περιορισμένη, εφόσον οι οικονομικές δραστηριότητες έχουν κατά το πλείστον τοπικό χαρακτήρα. Επιπλέον, οι ιδιωτικές εγκαταστάσεις στον δήμο έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ανταγωνίζονται για την προσέλκυση του ίδιου κοινού με αυτό του Arena.

5. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

5.1. Ύπαρξη ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης

(32) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης, «*ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής, είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές*».

(33) Για να χαρακτηριστεί ως κρατική ενίσχυση, το κοινοποιηθέν έργο πρέπει να πληροί σωρευτικά τους εξής όρους: πρώτον, το μέτρο πρέπει να χρηματοδοτείται με κρατικούς πόρους· δεύτερον, πρέπει να αποφέρει οικονομικό πλεονέκτημα σε επιχειρήσεις· τρίτον, το πλεονέκτημα αυτό πρέπει να είναι επιλεκτικό και να νοθεύει ή να υπάρχει κίνδυνος να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και, τέταρτον, το μέτρο πρέπει να επηρεάζει τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές.

(34) Όσον αφορά την απαίτηση να χρηματοδοτείται το μέτρο με κρατικούς πόρους και να καταλογίζεται στο κράτος, το κριτήριο αυτό σαφώς πληρούται στην προκειμένη περίπτωση, διότι ο ίδιος ο δήμος της Ουψάλα θα συνεισφέρει με άμεση επιχορήγηση, θα καταβάλει μίσθωμα για τη χρήση του κλειστού γυμναστηρίου και θα διαθέσει το γήπεδο στο οποίο θα κατασκευαστεί το κλειστό γυμναστήριο. Οι δήμοι, όπως ο δήμος της Ουψάλα, είναι δημόσιες αρχές και μέρος του κράτους και οι πόροι τους θεωρείται, συνεπώς, ότι είναι καταλογιστέοι στο κράτος.

(35) Η χρηματοδότηση από τον δήμο της κατασκευής του κλειστού γυμναστηρίου μπορεί να συνιστά ενίσχυση, εάν αποφέρει επιλεκτικό πλεονέκτημα για συγκεκριμένες οικονομικές δραστηριότητες. Συναφώς, η χρηματοδότηση της κατασκευής μιας εγκατάστασης για εμπορικές δραστηριότητες συνιστά κρατική ενίσχυση, σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση για τον αερολιμένα Leipzig/Halle ([17]), εάν ικανοποιούνται όλες οι απαιτήσεις του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης. Κατά την εκτίμηση του Δικαστηρίου, ο οικονομικός χαρακτήρας της μεταγενέστερης χρήσης της εγκατάστασης θα καθόριζε τον χαρακτήρα της κατασκευής. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, το κλειστό γυμναστήριο θα χρησιμοποιείται για την παροχή υπηρεσιών σε μια αγορά, δηλαδή για μια οικονομική δραστηριότητα. Κατά συνέπεια, πρέπει να εκτιμηθεί αν χορηγείται κρατική ενίσχυση στους διάφορους φορείς που εμπλέκονται στο έργο.

Κατασκευή του κλειστού γυμναστηρίου πολλαπλών χρήσεων

(36) Η Σουηδία έχει αναγνωρίσει ότι ο δήμος ήλπιζε αρχικά ότι ιδιώτες επενδυτές θα χρηματοδοτούσαν την κατασκευή του κλειστού γυμναστηρίου, αλλά αυτό δεν είναι εφικτό χωρίς δημόσια χρηματοδότηση. Κατά συνέπεια, η επιχορήγηση των 150 εκατ. SEK για την κατασκευή των εγκαταστάσεων παρέχει οικονομικό πλεονέκτημα στον ιδιοκτήτη τους, την εταιρεία ακινήτων, διότι είναι απαραίτητη για την κατασκευή των εγκαταστάσεων, οι οποίες δεν θα ήταν δυνατό να κατασκευαστούν με τους όρους της αγοράς. Εφόσον τα επίμαχα κεφάλαια είναι προφανώς κρατικοί πόροι και η απόφαση της επιχορήγησης καταλογίζεται στον δήμο, πληρούνται όλα τα άλλα κριτήρια κρατικής ενίσχυσης. Βλέπε στη συνέχεια την εξέταση της νόθευσης του ανταγωνισμού και της επίπτωσης στις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Ως εκ τούτου, η επιχορήγηση συνιστά κρατική ενίσχυση στην εταιρεία ακινήτων.

([16]) Βάσει αρνητικού σεναρίου, το δικαίωμα προαίρεσης αποτιμάται σε 128 εκατ. SEK (ή 15 εκατ. ευρώ), το οποίο σημαίνει ότι η καθαρή παρούσα αξία της δημοτικής επιχορήγησης είναι 22 εκατ. SEK (ή 2,6 εκατ. ευρώ).

([17]) Απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2012 στην υπόθεση C-288/11, Mitteldeutsche Flughafen AG και Flughafen Leipzig-Halle GmbH κατά Επιτροπής.

(37) Όσον αφορά τη μίσθωση της εγκατάστασης, η Σουηδία έχει προσκομίσει στοιχεία για συγκρίσιμα επίπεδα μισθωμάτων για άλλες αθλητικές εγκαταστάσεις στην Ουψάλα ([18]). Συνεπώς, δεν μπορεί να αποδειχθεί ότι οι όροι της μίσθωσης θα περιείχαν πρόσθετη ενίσχυση στην εταιρεία ακινήτων.

Εκμετάλλευση του κλειστού γυμναστηρίου πολλαπλών χρήσεων

(38) Την εκμετάλλευση του Arena θα ασκεί η εταιρεία οργάνωσης εκδηλώσεων η οποία θα μισθώνει το Arena από την εταιρεία ακινήτων. Τόσο η εταιρεία ακινήτων όσο και η εταιρεία οργάνωσης εκδηλώσεων θα είναι ιδιωτικές εταιρείες. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η Σουηδία διευκρίνισε ακόμη τους όρους και προϋποθέσεις για την επιλογή της εταιρείας ακινήτων και της εταιρείας οργάνωσης εκδηλώσεων καθώς και τους βασικούς όρους και προϋποθέσεις της συμφωνίας μίσθωσης μεταξύ της εταιρείας ακινήτων και της εταιρείας οργάνωσης εκδηλώσεων ([19]). Όσον αφορά την επιλογή της εταιρείας ακινήτων, ο δήμος θα είναι υπεύθυνος για την έγκριση και επιλογή των υποψηφίων που θα συγκροτήσουν την εταιρεία ακινήτων. Ωστόσο, ο δήμος δεν θα εμπλέκεται στις εμπορικές δραστηριότητες της εταιρείας ακινήτων. Η εταιρεία ακινήτων θα επιλέξει την εταιρεία οργάνωσης εκδηλώσεων η οποία θα είναι ιδιωτική επιχείρηση μη συνδεδεμένη με την εταιρεία ακινήτων.

(39) Όσον αφορά το μίσθωμα το οποίο θα καταβάλει η εταιρεία οργάνωσης εκδηλώσεων στην εταιρεία ακινήτων, η Σουηδία εξήγησε ότι αυτό θα αποτελείται από τα ακόλουθα στοιχεία: (i) ένα πάγιο μίσθωμα που αντιστοιχεί στο μίσθωμα το οποίο καταβάλλει ο δήμος στην εταιρεία οργάνωσης εκδηλώσεων για τη μίσθωση του 20% της χωρητικότητας του κλειστού γυμναστηρίου· (ii) πάγιο μίσθωμα που αντιστοιχεί στην πληρωμή από χορηγό ονόματος· (iii) πάγιο μίσθωμα που βασίζεται στο πραγματικό κόστος το οποίο καλύπτει λειτουργικά έξοδα και την απόσβεση εξοπλισμού· και (iv) κυμαινόμενο μίσθωμα που υπολογίζεται ως ποσοστό του καθαρού κύκλου εργασιών της εταιρείας οργάνωσης εκδηλώσεων, με ελάχιστο επίπεδο που θα συμφωνηθεί από τα συμβαλλόμενα μέρη. Με άλλους όρους, το μίσθωμα θα καθοριστεί ελεύθερα μεταξύ των δύο ιδιωτικών επιχειρήσεων σε επίπεδο ανώτερο από ένα ορισμένο ελάχιστο ποσό το οποίο συνάγεται από τα ανωτέρω. Οι σουηδικές αρχές έχουν επίσης διευκρινίσει ότι ο δήμος δεν έχει δικαίωμα να συμμετέχει απευθείας στις διαπραγματεύσεις μεταξύ της εταιρείας ακινήτων και της εταιρείας οργάνωσης εκδηλώσεων όσον αφορά τη συμφωνία μίσθωσης και δεν θα επηρεάσει κατά κανένα τρόπο τους εμπορικούς όρους που συμφωνούνται από αυτές τις δύο ανεξάρτητες ιδιωτικές επιχειρήσεις.

(40) Όσον αφορά τη συμφωνία μίσθωσης μεταξύ του δήμου και της εταιρείας οργάνωσης εκδηλώσεων για τη χρήση του 20% της συνολικής χωρητικότητας του κλειστού γυμναστηρίου, αυτή θα έχει διάρκεια 25 ετών με μίσθωμα 15 εκατ. SEK επισήμως (ή 1,7 εκατ. ευρώ). Η Σουηδία έχει δηλώσει ότι: (i) ο δήμος θα καταβάλλει ωριαίο μίσθωμα κατά 40 έως 50% χαμηλότερο από το μίσθωμα το οποίο θα καταβάλλει η εταιρεία οργάνωσης θεαμάτων στην εταιρεία ακινήτων για δική της χρήση του κλειστού γυμναστηρίου, (ii) η διαφορά ανάμεσα στο μίσθωμα που καταβάλλουν ο δήμος και η εταιρεία οργάνωσης εκδηλώσεων θα αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου· και (iii) η εταιρεία οργάνωσης εκδηλώσεων θα εφαρμόζει τα μισθώματα της αγοράς σε άλλους χρήστες.

(41) Ενώ οι εν λόγω ρυθμίσεις περιορίζουν το πλεονέκτημα που παρέχεται στην εταιρεία οργάνωσης εκδηλώσεων στο ελάχιστο αναγκαίο για τη διασφάλιση της λειτουργίας της υποδομής, δεν μπορεί να αποκλειστεί η ύπαρξη πλεονεκτήματος υπέρ του φορέα εκμετάλλευσης αυτού του νέου κλειστού γυμναστηρίου στην αγορά εκμετάλλευσης παρόμοιων εγκαταστάσεων. Εντούτοις, εφόσον η εν λόγω ενίσχυση θα ήταν συμβατή με την εσωτερική αγορά, όπως αποδεικνύεται κατωτέρω, δεν είναι αναγκαίο να διατυπωθεί οριστικό συμπέρασμα ως προς την ύπαρξη ενίσχυσης.

Χρήση του κλειστού γυμναστηρίου πολλαπλών χρήσεων

(42) Όπως προαναφέρθηκε, η εταιρεία οργάνωσης εκδηλώσεων είναι μια ιδιωτική επιχείρηση. Όσον αφορά τη χρήση του κλειστού γυμναστηρίου πολλαπλών χρήσεων, η εταιρεία οργάνωσης εκδηλώσεων πρέπει να διασφαλίζει ότι το κλειστό γυμναστήριο διατίθεται στο ευρύ κοινό με τους όρους της αγοράς και με όρους που δεν συνιστούν διακρίσεις. Το 90% περίπου του συνόλου των εκδηλώσεων θα είναι ανοικτές στο κοινό, αν και με κυμαινόμενες τιμές εισιτηρίων, ενώ ποσοστό τουλάχιστον 95% του χρόνου μίσθωσης από τον δήμο θα χρησιμοποιείται για αθλήματα μαθητών και σπουδαστών, από μη κερδοσκοπικές ενώσεις και ελεύθερη άθληση για το ευρύ κοινό, δηλαδή περίπου 60 ώρες εβδομαδιαίως. Συνεπώς, το Arena είναι ένας χώρος πολλαπλών χρήσεων και ανοικτό σε όλους χωρίς καμία δέσμια χρήση για επαγγελματία χρήστη.

(43) Στην προκειμένη περίπτωση, ο δήμος θα είναι ένας βασικός πελάτης και το Arena θα χρησιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό από τις τοπικές ομάδες χόκεϊ επί πάγου και καλαθοσφαίρισης, οι οποίες θα χρησιμοποιούν το Arena ως έδρα. Οι δραστηριότητες της ομάδας χόκεϊ επί πάγου καθώς και των ομάδων καλαθοσφαίρισης είναι κατά κύριο λόγο ερασιτεχνικού επιπέδου και η καλύτερη ομάδα της ένωσης χόκεϊ επί πάγου αγωνίζεται στη δεύτερη υψηλότερη κατηγορία χόκεϊ επί πάγου.

(44) Η μίσθωση του κλειστού γυμναστηρίου πολλαπλών χρήσεων ενδέχεται να συνιστά ενίσχυση για τους χρήστες, εάν οι χρήστες μπορούν να θεωρηθούν επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 107 της Συνθήκης και εάν το μίσθωμα το οποίο καταβάλλουν είναι κατώτερο από το μίσθωμα για τη χρήση μιας συγκρίσιμης υποδομής υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς. Οι μη επαγγελματικοί χρήστες δεν χαρακτηρίζονται ως επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 107 της Συνθήκης. Η Σουηδία δεσμεύτηκε ακόμη να εφαρμόσει μίσθωμα του επιπέδου της αγοράς. Εντούτοις, επειδή δεν υπήρξε καμία διευκρίνηση ως προς τον τρόπο υπολογισμού αυτού του μισθώματος, δεν μπορεί να αποκλειστεί εξ ολοκλήρου το ενδεχόμενο πλεονεκτήματος.

Επίπτωση τον ανταγωνισμό και στις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές

(45) Ακόμη και αν οι περισσότερες δραστηριότητες που θα ασκούνται στο κλειστό γυμναστήριο έχουν τοπικό χαρακτήρα, το Arena θα έχει τη χωρητικότητα να φιλοξενεί μεγάλες ή μεσαίου μεγέθους διεθνείς εκδηλώσεις και, ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να αποκλειστεί το ενδεχόμενο επίπτωσης στον ανταγωνισμό και στις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές. Αν και, σύμφωνα με τον δήμο, είναι άκρως απίθανο να

([18]) Έχει δοθεί ενδεικτικά μια συμφωνία μίσθωσης παρόμοιας εγκατάστασης που αφορά εγκατάσταση τένις στο Gränby για την οποία το μίσθωμα ανέρχεται σε 52.000 SEK ετησίως.

([19]) Βλ. συμπληρωματική επιστολή προθέσεων της 29ης Ιουνίου 2012.

υπάρχουν περισσότερες από ελάχιστες, εάν υπάρχουν, εκδηλώσεις που θα πραγματοποιούνται στο Arena, οι οποίες θα παρουσιάζουν ενδιαφέρον για πρόσωπα που ζουν σε γειτονικές χώρες, τα οποία θα ήταν διατεθειμένα να ταξιδέψουν εκατοντάδες χιλιόμετρα στην Ουψάλα για να παρακολουθήσουν τις εκδηλώσεις και, κατά συνέπεια, θα ήταν απίθανο οι εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται στο Arena να έχουν ανταγωνιστικό χαρακτήρα με κλειστά γυμναστήρια γειτονικών χωρών.

(46) Εντούτοις, το Γενικό Δικαστήριο έχει κρίνει, στη διάταξή του αναφορικά με το συγκρότημα Ahoy στις Κάτω Χώρες, ότι δεν υπάρχει λόγος να περιοριστεί η αγορά για τη χρήση εγκαταστάσεων αυτού του τύπου στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους ([20]). Όπως και στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας, η Επιτροπή θεωρεί, συνεπώς, ότι η χορήγηση ενίσχυσης στο κλειστό γυμναστήριο Arena μπορεί να επηρεάσει τον ανταγωνισμό και τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές.

5.2. **Το συμβιβάσιμο**

(47) Η Σουηδία υποστήριξε ότι, εάν κριθεί ότι το μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση, αυτή θα έπρεπε να κηρυχθεί συμβιβάσιμη βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης. Για να κριθεί ένα προτεινόμενο μέτρο συμβιβάσιμο με την εσωτερική αγορά βάσει της εν λόγω εξαίρεσης, η Επιτροπή εξετάζει εάν επιδιώκει έναν στόχο πολιτικής κοινού ενδιαφέροντος καθώς και αν είναι αναγκαίο και αναλογικό και δεν προκαλεί αδικαιολόγητη στρέβλωση του ανταγωνισμού.

(48) Όσον αφορά την επίτευξη ενός στόχου πολιτικής κοινού ενδιαφέροντος, επισημαίνεται ότι η κατασκευή εγκαταστάσεων για αθλητικές δραστηριότητες και άλλες δημόσιες εκδηλώσεις και για τη στήριξη διαφόρων ειδών δραστηριοτήτων προς όφελος του γενικού συμφέροντος μπορούν να θεωρηθούν ως αρμοδιότητα του κράτους, ιδίως βάσει της δήλωσης του Άμστερνταμ για τον αθλητισμό και του άρθρου 165 της Συνθήκης, το οποίο ορίζει ότι: «Η Ένωση συμβάλλει στην προώθηση των ευρωπαϊκών επιδιώξεων στον χώρο του αθλητισμού, λαμβάνοντας υπόψη παράλληλα τις ιδιαιτερότητές του, τις δομές που βασίζονται στον εθελοντισμό καθώς και τον κοινωνικό και εκπαιδευτικό του ρόλο».

(49) Εφόσον οι εν λόγω εγκαταστάσεις θα παρέχουν πρόσβαση στο κοινωνικό σύνολο και θα ασκούνται αθλητικές δραστηριότητες, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τον χαρακτήρα πολλαπλών χρήσεων του κλειστού γυμναστηρίου και την έλλειψη χωρητικότητας ή/και επαρκών και σύγχρονων εγκαταστάσεων για αθλήματα και πολιτιστικές εκδηλώσεις στην Ουψάλα, ο δήμος θα εκπληρώσει την ευθύνη του απέναντι στο κοινωνικό σύνολο καθιστώντας εφικτή την υλοποίηση του έργου Arena. Η κατασκευή του Arena πρέπει, συνεπώς, να θεωρηθεί ότι ικανοποιεί στόχους πολιτικής κοινού συμφέροντος.

(50) Όσον αφορά την αναγκαιότητα και αναλογικότητα του προτεινόμενου μέτρου, η Σουηδία έχει αποδείξει την ανάγκη πρόσθετης χωρητικότητας σε κλειστά γυμναστήρια. Εφόσον οι ανάγκες σε εγκαταστάσεις για τα κυριότερα αθλήματα στην Ουψάλα ικανοποιούνται μόνο κατά 70% ([21]) και ο πληθυσμός της Ουψάλα αυξάνεται με σχετικά υψηλό ρυθμό, υπάρχει επείγουσα και πιεστική ανάγκη για πρόσθετη χωρητικότητα κλειστών γυμναστηρίων στην Ουψάλα. Ακόμη, η Σουηδία έχει εξηγήσει ότι η ανάγκη για την κατασκευή του Arena δεν μπορεί να ικανοποιηθεί εξ ολοκλήρου μόνο από ιδιωτικούς φορείς. Αυτό οφείλεται, μεταξύ άλλων, και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του σουηδικού αθλητικού κινήματος, όπως ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας που βασίζεται στην εθελοντική πρωτοβουλία και εργασία και εξαρτάται από τη χρηματοδοτική στήριξη του δημοσίου. Η Σουηδία έχει εξηγήσει ακόμη ότι οι υφιστάμενες αθλητικές εγκαταστάσεις είναι επίσης ακατάλληλες για ορισμένα είδη εκδηλώσεων, παραδείγματος χάρη για μεγαλύτερης κλίμακας αθλήματα και πολιτιστικές εκδηλώσεις, και ότι οι ιδιωτικές εγκαταστάσεις συνήθως καλύπτουν μικρότερες εκδηλώσεις. Οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις είναι πλέον απαρχαιωμένες και δεν ικανοποιούν τις σύγχρονες απαιτήσεις του δημοσίου. Το Gränby Ice Rink κατασκευάστηκε το 1974 και η αναβάθμισή του σε μια σύγχρονη εγκατάσταση θα απαιτούσε, σύμφωνα με τις σουηδικές αρχές, τόσο μεγάλες αλλαγές που στην πράξη θα ισοδυναμούσαν με την εξ ολοκλήρου κατασκευή νέου κλειστού γυμναστηρίου. Όμως, αυτό είναι στην πράξη ανέφικτο, διότι ο διαθέσιμος χώρος είναι υπερβολικά μικρός. Ενδεικτικά, αυτό θα επηρέαζε τη όμορη εγκατάσταση του παγοδρόμιου χόκεϊ· ένα άλλο πρόβλημα της εγκατάστασης είναι ότι δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες μεταφοράς, εκκένωσης και ασφάλειας των θεατών και των αθλητών κατά τη διάρκεια τέλεσης άλλων δραστηριοτήτων σε γειτονικές εγκαταστάσεις.

(51) Επιπλέον, με την κατασκευή του νέου κλειστού γυμναστηρίου θα συνεχίσουν να χρησιμοποιούνται οι υπάρχουσες αθλητικές εγκαταστάσεις, και το Gränby Ice Rink. Το νέο κλειστό γυμναστήριο πολλαπλών χρήσεων Arena θα χρησιμοποιείται και για μεγάλες αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις οι οποίες δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν σήμερα στην Ουψάλα, συμπληρωματικά προς τα υπάρχοντα κλειστά γυμναστήρια τα οποία θα εξακολουθήσουν να λειτουργούν, κατά κύριο λόγο με τον ίδιο τρόπο όπως λειτουργούν σήμερα. Με το νέο κλειστό γυμναστήριο Arena, οι μεγαλύτερης κλίμακας αθλητικές εκδηλώσεις που σήμερα πραγματοποιούνται μόνο στο Gränby Ice Rink, όπως οι αγώνες χόκεϊ επί πάγου για το πρωτάθλημα της δεύτερης κατηγορίας, θα μπορούν να μεταφερθούν σε καταλληλότερες εγκαταστάσεις στο νέο κλειστό γυμναστήριο με μεγαλύτερη χωρητικότητα. Εκτιμάται ότι περίπου το 60% των αγώνων χόκεϊ επί πάγου θα μεταφερθούν σταδιακά από το Gränby Ice Rink στις νέες εγκαταστάσεις του Arena, το οποίο θα απελευθερώσει περίπου 3.045 ώρες ετησίως στο Gränby Ice Rink για αθλητικές δραστηριότητες μαθητών και σπουδαστών και για άθληση ελεύθερου χρόνου για το ευρύ κοινό.

(52) Ακόμη, δεν υπάρχουν στην πράξη εναλλακτικές δυνατότητες προς την κατασκευή του νέου κλειστού γυμναστηρίου Arena. Η διατήρηση του υφισταμένου κλειστού γυμναστηρίου Gränby Ice Rink χωρίς επέκταση της χωρητικότητας δεν θα ήταν μια ρεαλιστική εναλλακτική λύση προς το Arena, διότι δεν θα ικανοποιούσε την ανάγκη σε νέα χωρητικότητα και η επέκταση της χωρητικότητας του Gränby Ice Rink δεν θα ικανοποιούσε την ανάγκη για εγκαταστάσεις που θα φιλοξενούν μεγαλύτερες εκδηλώσεις. Με την κατασκευή των νέων εγκαταστάσεων του κλειστού γυμναστηρίου Arena, τα υφιστάμενα κλειστά γυμναστήρια, συμπεριλαμβανομένου του Gränby Ice Rink, θα εξακολουθούν να χρειάζονται επισκευές και νέο εξοπλισμό.

([20]) Υπόθεση T-90/09 Mojo Concerts BV και Amsterdam Music Dome Exploitatie BV κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου της 26/01/2012, σκέψη 45.

([21]) Βάσει των μελετών που έχουν πραγματοποιηθεί, βλ. επίσης υποσημείωση 7.

(53) Κατά συνέπεια, ακόμη και αν υπάρχουν και άλλα κλειστά γυμναστήρια τόσο στις γειτονικές περιοχές όσο και σε γειτονικές πόλεις/χώρες, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Σουηδία έχει αποδείξει ότι η ανάγκη πρόσθετης χωρητικότητας στην Ουψάλα δεν μπορεί να ικανοποιηθεί μόνο με τη χρήση ή την επέκταση των υφισταμένων κλειστών γυμναστηρίων της Ουψάλα. Η νέα εγκατάσταση του Arena θα είναι κάτι επιπλέον που θα διασφαλίζει την πραγματική χρήση της χωρητικότητας των κλειστών γυμναστηρίων στην Ουψάλα και όχι υποκατάστατο των υφιστάμενων κλειστών γυμναστηρίων, ιδίως του Gränby Ice Rink, και θα φιλοξενεί μεγαλύτερες αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις για τις οποίες δεν υπάρχουν σήμερα κατάλληλες εγκαταστάσεις στην Ουψάλα.

(54) Η Σουηδία έχει εξηγήσει επίσης ότι, εάν δεν συμμετείχε ο δήμος στην υλοποίηση αυτού του έργου, θα ήταν αναγκαία η συνεργασία ιδιωτικών φορέων για τη δημιουργία ενός διαφορετικού κλειστού γυμναστηρίου που θα έδινε μεγαλύτερη έμφαση σε εμπορικές δραστηριότητες σε βάρος των αθλητικών δραστηριοτήτων και του γενικότερου συμφέροντος. Σύμφωνα με τη Σουηδία, από συζητήσεις με τράπεζες και ιδιώτες επενδυτές διαπιστώθηκε ότι αυτοί δεν είναι πρόθυμοι να καλύψουν το συνολικό χρηματοδοτικό κίνδυνο που ενέχει το έργο. Το συνολικό κόστος της επένδυσης των 650 εκατ. SEK (ή 72 εκατ. ευρώ) χρηματοδοτείται από τρεις πηγές: δάνεια, άμεσες ιδιωτικές επενδύσεις και δημοτική επένδυση. Για να εξασφαλιστεί επαρκής σταθερότητα της εταιρείας, το σκέλος της χρηματοδότησης με δάνεια δεν μπορεί να είναι υπερβολικά μεγάλο και το υπόλοιπο πρέπει να χρηματοδοτείται απευθείας από επενδυτές. Λόγω της δομής και του δείκτη κινδύνου/ απόδοσης του έργου, οι ιδιώτες επενδυτές είναι διατεθειμένοι να επενδύσουν μόνο ποσό 75 έως 100 εκατ. SEK (ή 8 έως 11 εκατ. ευρώ), με αποτέλεσμα να πρέπει να διαθέσει ο δήμος ποσό 150 εκατ. SEK (ή 16,5 εκατ. ευρώ). Με μια επένδυση του δήμου αυτής της τάξης, η αρχική σταθερότητα θα υπερβαίνει το 35% και θα παραμείνει σε ποσοστό άνω του 30% για το έργο ([22]). Το ποσό των 150 εκατ. SEK (ή 16,5 εκατ. ευρώ) αντιστοιχεί επίσης περίπου στο 23% της ονομαστικής συνολικής επένδυσης. Όλες οι ιδιωτικές επιστολές προθέσεων από τράπεζες και ιδιώτες επενδυτές θέτουν ως προϋπόθεση να επενδύσει ο δήμος ποσό 150 εκατ. SEK (ή 16,5 εκατ. ευρώ). Μια επένδυση αυτού του μεγέθους από τον δήμο είναι, συνεπώς, αναγκαία για την υλοποίηση του έργου και την διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος. Έχει, λοιπόν, αποδειχθεί ότι η συμμετοχή του δήμου στο έργο έχει καθοριστική σημασία. Η δημόσια συγχρηματοδότηση του κλειστού γυμναστηρίου είναι αναγκαία και για τον λόγο ότι χωρίς τη συνεισφορά του δήμου δεν θα υπάρξει επάρκεια κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση του έργου Arena. Με βάση τα ανωτέρω, έχει επίσης εξασφαλιστεί ότι η συνεισφορά του δήμου περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο.

(55) Ως ανταπόδοση για τη συνεισφορά του, το δικαίωμα προαίρεσης αγοράς του κλειστού γυμναστηρίου από τον δήμο αποτιμάται βάσει απαισιόδοξου σεναρίου σε 128 εκατ. SEK (ή 15 εκατ. ευρώ), το οποίο σημαίνει ότι η ανώτατη καθαρή αξία της εισφοράς κεφαλαίου του δήμου ανέρχεται σε 22 εκατ. SEK (ή 2,6 εκατ. ευρώ) βάσει δυσμενούς σεναρίου. Εντούτοις, ο δήμος εκτιμά ότι η αξία του δικαιώματος προαίρεσης με εύλογη βεβαιότητα υπερβαίνει το κόστος της επένδυσης.

(56) Σε κάθε περίπτωση, τόσο η διαδικασία επιλογής του φορέα εκμετάλλευσης όσο και η συμφωνία του με την εταιρεία ακινήτων, σε συνδυασμό με τους λοιπούς προαναφερθέντες λόγους, εγγυώνται ότι θα ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις αναγκαιότητας και αναλογικότητας.

(57) Όσον αφορά τη χρήση των εγκαταστάσεων του Arena από τον δήμο, το 20% της συνολικής δυνητικής χρήσης των εγκαταστάσεων ανέρχεται σε 3 285 ώρες ετησίως. Η Σουηδία έχει δεσμευθεί ότι ποσοστό τουλάχιστον 95% του μισθωμένου χρόνου από τον δήμο θα διατίθεται σε αθλητικές δραστηριότητες μαθητών και σπουδαστών, από μη κερδοσκοπικές ενώσεις και σε άθληση ελεύθερου χρόνου για τους πολίτες, δηλαδή 3.121 ώρες ετησίως, περίπου 60 ώρες την εβδομάδα. Κατά συνέπεια, όσον αφορά τη δυνατότητα πρόσβασης για το ευρύ κοινό, οι νέες αθλητικές εγκαταστάσεις κλειστού γυμναστηρίου δεν θα προσθέσουν μόνο 3.285 ώρες λόγω της συμφωνίας μίσθωσης των νέων εγκαταστάσεων από τον δήμο, αλλά θα προσθέσουν διαθέσιμο χρόνο 3.045 ωρών ετησίως στο Gränby ice rink (βλ. αιτιολογική 51).

(58) Συνεπώς, το νέο κλειστό γυμναστήριο θα συμπληρώνει τα υφιστάμενα κλειστά γυμναστήρια, παρέχοντας πρόσθετη χωρητικότητα, θα επιτρέψει να διεξάγονται στην Ουψάλα περισσότερα είδη εκδηλώσεων, τόσο αθλητικών όσο και πολιτιστικών, και θα ωφελήσει σημαντικά τα ερασιτεχνικά αθλήματα και το κοινωνικό σύνολο στην Ουψάλα. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση πρέπει να θεωρηθεί ορθά στοχευμένη και η δημόσια συγχρηματοδότηση δικαιολογημένη.

(59) Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη τη χωροθεσία του νέου κλειστού γυμναστηρίου και το γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος των δραστηριοτήτων που θα διεξάγονται στο κλειστό γυμναστήριο έχουν τοπικό χαρακτήρα, η επίπτωση στον ανταγωνισμό και στις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές είναι περιορισμένη, αν και, όπως αναλύθηκε ανωτέρω, δεν μπορεί να αποκλειστεί εξ ολοκλήρου.

(60) Για τους ανωτέρω λόγους, έχει αποδειχθεί ότι η συμμετοχή του δήμου στο έργο του κλειστού γυμναστηρίου πολλαπλών χρήσεων είναι και αναγκαία και αναλογική και δεν προκαλεί αδικαιολόγητη στρέβλωση του ανταγωνισμού και ότι η πιθανή χορήγηση ενίσχυσης στην εταιρεία οργάνωσης εκδηλώσεων και στους χρήστες θα ήταν επίσης συμβατή με την εσωτερική αγορά.

(61) Εφόσον το έργο εξακολουθεί να βρίσκεται στο στάδιο 1 σε αναμονή της έγκρισης της Επιτροπής, η συνέχιση του έργου και η σύσταση της εταιρείας ακινήτων και της εταιρείας οργάνωσης εκδηλώσεων επιτρέπεται μόνο μετά την εν λόγω έγκριση. Συνεπώς, η Σουηδία δεσμεύεται ότι:

([22]) Υπολογισμοί της Copenhagen Economics σχετικά με τη σταθερότητα της εταιρείας ακινήτων που εξαρτάται από την αρχική επένδυση του δήμου. Η Σουηδία έχει εξηγήσει επίσης ότι οι τράπεζες είναι κατά κανόνα διστακτικές να χορηγούν πιστώσεις σε έργα με ποσοστό σταθερότητας κατώτερο του 30%.

(i) η επιστολή προθέσεων και η συμπληρωματική επιστολή προθέσεων μεταξύ του δήμου και της Arena Company θα υλοποιηθεί ([23])·

(ii) ποσοστό τουλάχιστον 95% του μισθωμένου χρόνου από τον δήμο στις εγκαταστάσεις του κλειστού γυμναστηρίου θα χρησιμοποιούνται για αθλητικές δραστηριότητες μαθητών και σπουδαστών, από μη κερδοσκοπικές ενώσεις και για άθληση ελεύθερου χρόνου για το ευρύ κοινό·

(iii) η Σουηδία θα υποβάλει τις σχετικές συμφωνίες που έχουν συναφθεί ως επακόλουθο της επιστολής προθέσεων προς την Επιτροπή (τη συμφωνία μεταξύ του δήμου και της εταιρείας ακινήτων, τη συμφωνία μεταξύ της εταιρείας ακινήτων και της εταιρείας διοργάνωσης εκδηλώσεων και τη συμφωνία μίσθωσης μεταξύ του δήμου και της εταιρείας οργάνωσης εκδηλώσεων)· και

(iv) η Σουηδία υποβάλλει στην Επιτροπή ετήσιες εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση του μέτρου της ενίσχυσης, ιδίως όσον αφορά το σημείο 2 ανωτέρω, για την περίοδο έως το τέλος του έτους 2020.

6. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

(62) Η επιχορήγηση του δήμου για την κατασκευή του κλειστού γυμναστηρίου πολλαπλών χρήσεων συνιστά κρατική ενίσχυση προς την εταιρεία ακινήτων, και ενδεχομένως προς την εταιρεία οργάνωσης εκδηλώσεων και τους χρήστες των εγκαταστάσεων. Η δημόσια συγχρηματοδότηση του κλειστού γυμναστηρίου της Ουψάλα έχει αποδειχθεί ότι είναι και αναγκαία και αναλογική για την εκτέλεση του έργου καθώς και επαρκώς ανοικτή σε όλους, χωρίς διακρίσεις και χωρίς να ευνοούνται συγκεκριμένες επιχειρήσεις. Το αποτέλεσμα του ελέγχου του κριτηρίου αντιστάθμισης είναι θετικό.

(63) Συνεπώς, η Επιτροπή κρίνει ότι το έργο του κλειστού γυμναστηρίου πολλαπλών χρήσεων της Ουψάλα είναι συμβατό με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

(64) Η Επιτροπή σημειώνει ότι η Σουηδία έχει συμφωνήσει το κείμενο της απόφασης στην αγγλική γλώσσα να είναι το αυθεντικό.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το μέτρο που προτίθεται να εφαρμόσει η Σουηδία για το κλειστό γυμναστήριο πολλαπλών χρήσεων της Ουψάλα, ύψους 150 εκατ. SEK, είναι συμβιβάσιμο με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά συνέπεια επιτρέπεται η εφαρμογή του μέτρου αξίας 150 εκατ. SEK.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Σουηδία.

Βρυξέλλες, 2 Μαΐου 2013.

Για την Επιτροπή
Joaquín ALMUNIA
Αντιπρόεδρος

([23]) Όπως υποβλήθηκε στην Επιτροπή από τη Σουηδία ως προσάρτημα 6 στην κοινοποίηση και όπως συμπληρώθηκε με το προσάρτημα 1 στην επιστολή της 29ης Ιουνίου 2012.